ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 16.6.2025 г.
COM(2025) 290 final

ANNEX 5

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите

Състояние на цифровото десетилетие за 2025 г.: продължаване на изграждането на суверенитета и цифровото бъдеще на ЕС

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} -
{SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

КРАТКИ ДОКЛАДИ ПО ДЪРЖАВИ ОТ

Хърватия

Резюме

Хърватия постигна значителен напредък в стратегическите технологични сектори, но все още е изправена пред предизвикателства при широкото внедряване на авангардни цифрови технологии. Напредъкът в области като квантовата комуникация, полупроводниците и киберсигурността засили нарастващия принос на страната към конкурентоспособността и суверенитета на ЕС.

Хърватия проявява значителна амбиция в своя принос към цифровото десетилетие, като е определила 13 национални цели, 77 % от които са много добре съгласувани с целите на ЕС за 2030 г. Страната следва сравнително добре своите траектории, като 63 % от тях са в съответствие с плана (въз основа на траекториите за 2024 г., определени за всички анализирани 8 ключови показатели за ефективност (КПЕ). Хърватия е отговорила на 50 % от 12-те препоръки, отправени от Комисията през 2024 г., като е внесла някои промени чрез нови мерки.

През 2024 г. правителството продължи стратегическите си реформи, като усилията за цифровизация се свързват все повече с укрепване на промишлената конкурентоспособност, насърчаване на иновациите и повишаване на технологичния суверенитет. За да се възползва в най-голяма степен от цифровия преход, Хърватия трябва да се справи с продължаващите празнини в областта на инфраструктурата за периферни изчисления, цифровизацията на МСП, внедряването на авангардни технологии и подкрепата за бързоразвиващи се предприятия.

КПЕ на цифровото десетилетие (1)	Хърватия				ЕС		Цел на цифровото десетилетие до 2030 г.	
	DESI за 2024 г. (година 2023)	DESI за 2025 г. (година 2024)	Годишен напредък	Национална траектория за 2024 г. (3)	DESI за 2025 г.	Годишен напредък	Хърватия	ЕС
Покритие с фиксирана мрежа с много голям капацитет (ММГК)	67,8 %	78,9 %	16,4 %	68,0 %	82,5 %	4,9 %	100,0 %	100 %
Покритие с оптични линии до помещенията (FTTP)	62,1 %	75,4 %	21,4 %	66,0 %	69,2 %	8,4 %	100,0 %	-
Цялостно 5G покритие	83,4 %	94,2 %	12,9 %	85,7 %	94,3 %	5,9 %	99,0 %	100 %
Периферни възли (прогнозни стойности)	3	6	100,0 %	-	2 257	90,5 %	-	10 000
МСП с поне основно ниво на цифров интензитет (2)	-	63,5 %	4,8 %	-	72,9 %	2,8 %	90,0 %	90 %
Услуги в облак	40,7 %	38,6 %	-5,4 %	-	-	-	75,0 %	75 %
Изкуствен интелект	7,9 %	11,8 %	49,0 %	13,0 %	13,5 %	67,2 %	20,0 %	75 %
Анализ на данни	51,7 %	-	-	-	-	-	30,0 %	75 %
ИИ или технологии в облак или анализ на данни	65,6 %	-	-	-	-	-	-	75 %
Еднорози	2	2	0,0 %	2	286	4,4 %	4	500
Поне основни цифрови умения	59,0 %	-	-	-	-	-	80,0 %	80 %
Специалисти в областта на ИКТ	4,3 %	5,0 %	16,3 %	4,5 %	5,0 %	4,2 %	7,0 %	~10 %
Уведомление за схемата за електронна идентификация		Да						
Цифрови обществени услуги за гражданите	67,2	75,2	11,9 %	75,0	82,3	3,6 %	100,0	100
Цифрови обществени услуги за предприятията	66,2	65,3	-1,3 %	75,0	86,2	0,9 %	100,0	100
Достъп до електронни здравни досиета	85,6	86,6	1,2 %	95,0	82,7	4,5 %	100,0	100

(1) Вж. методическата бележка за описание на показателите и други измерители.
(2) С DESI за 2025 г. се отчита версия 4 на индекса за цифровия интензитет (ИЦИ), който е съпоставим със стойността на ИЦИ от DESI за 2023 г. (отнасяща се за 2022 г.) за изчисляване на годишния напредък. Той не е съпоставим с националната траектория, която се основава на версия 3 на индекса.
(3) Стойността на националната траектория, ако е налична в националната пътна карта и ако показателят е отчетен в DESI за 2025 г. (година 2024).

Според специалното проучване на Евробарометър „Цифрово десетилетие“, 2025 г., 81 % от хърватските граждани считат, че цифровизацията на ежедневните публични и частни услуги улеснява живота им**.** По отношение на действията на публичните органи 90 % считат, че е важно да се противодейства и да се ограничава проблемът с фалшивите новини и дезинформацията онлайн. Що се отнася до конкурентоспособността, 91 % считат за важно да се гарантира, че европейските дружества могат да постигнат растеж и да се превърнат в „европейски шампиони“, способни да се конкурират на световно равнище.

Конкурентоспособен, суверенен и устойчив ЕС, основан на технологично лидерство

Хърватия постигна значителен напредък в разгръщането на FTTP и 5G, като надмина средните темпове на растеж за ЕС. Макар и все още да са под средното равнище за ЕС, ММГК се развиват с бързи темпове в резултат на инфраструктурни програми, финансирани по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ). Хърватия обаче е изправена пред предизвикателства при разгръщането на самостоятелните 5G мрежи, като отбелязва ограничен напредък и не са въведени конкретни мерки за неговото ускоряване. 5G покритието в средночестотния спектър в селските райони също продължава да бъде доста под средното за ЕС, а цялостна стратегия за стимулиране на внедряването се очаква едва след 2027 г.

Държавата заема стабилна позиция във внедряването на анализа на данни. Макар че основният цифров интензитет на МСП нараства по-бързо, отколкото в останалата част от ЕС, той остава доста под средното равнище за ЕС. Хърватия продължава да се сблъсква с предизвикателства при внедряването на изкуствен интелект и услуги в облак, като равнището на внедряване е по-ниско от средното за ЕС. Екосистемата на стартиращи и разрастващи се предприятия също остава слаба, като са регистрирани само два еднорога и ограничена активност на рисковия капитал.

Очаква се стартирането на национален проект за квантова комуникация и откриването на център за компетентност в областта на полупроводниците да укрепят позицията на Хърватия в сферата на стратегическите технологии. Освен това държавата започна да предприема стъпки към децентрализация на инфраструктурата за ИКТ с разполагането на шест периферни възела. Екосистемата на периферните изчисления продължава обаче да остава недоразвита и липсва специална национална стратегия. Капацитетът на държавата за киберсигурност се подобри с приемането на Закона за киберсигурността и разкриването на Националния координационен център за промишленост, технологии и изследвания в областта на киберсигурността; въпреки това ключови стандарти като Интернет протокол версия 6 и Разширения за сигурност на системата от имена на домейни остават далеч под средното равнище за ЕС, което е сигнал за оставащи уязвими места в националната цифрова инфраструктура.

Защита и овластяване на хората и обществото в ЕС

Въпреки солидните цифрови умения сред младите хора Хърватия продължава да се сблъсква със сериозни предизвикателства в областта на цифровото приобщаване, като постоянният недостиг на уменията засяга по-възрастните хора, хората с по-ниско образование и населението

в селските райони. Макар че делът на заетите специалисти в областта на ИКТ се е подобрил и достига средния за ЕС, все още се наблюдава недостиг, несъответствията на пазара на труда се запазват, а изтичането на мозъци продължава да отслабва потока от таланти в областта на цифровите технологии.

Цифровите обществени услуги за гражданите се подобряват постоянно и като цяло се развиват в правилната посока, но цифровите обществени услуги за предприятията показват отрицателни тенденции, включително намаляване на достъпността на трансграничните услуги. Подготовката във връзка с националния портфейл за цифрова самоличност напредва, което ще укрепи рамките за сигурен достъп. Достъпът до здравни досиета е стабилен, но остават някои ключови пропуски: медицинските изображения не са достъпни, някои доставчици на здравни услуги не са свързани и делегираният достъп не е възможен. В подкрепа на по-приобщаващ и надежден цифров преход Хърватия увеличи усилията си за насърчаване на медийната грамотност, на осведомеността в областта на киберсигурността и защитата срещу онлайн рискове, особено сред младите хора.

Използване на потенциала на цифровата трансформация за интелигентно екологизиране

В Хърватия се обръща по-голямо внимание на екологичните и цифровите приоритети, подкрепени от големи инвестиции по линия на МВУ. Хърватия постигна напредък в цифровизацията на енергийната си инфраструктура и подобряването на системите за управление на водите с решения за цифров мониторинг. В държавата обаче все още няма съгласувана национална стратегия, която да свързва цифровизацията с климатичните цели, а системният мониторинг на намаляването на емисиите чрез цифрови технологии все още не е въведен. Осведомеността на потребителите относно въздействието на ИКТ устройствата върху околната среда остава ниска, а доброволните усилия за устойчивост в цифровия сектор все още са фрагментирани.

Национална стратегическа пътна карта за цифровото десетилетие

През януари 2025 г. Хърватия представи корекция на националната си пътна карта, като усъвършенства набора си от мерки и актуализира ключовите цели за свързаност. Корекцията беше изготвена след широка консултация със заинтересованите страни и е съобразена със значителен брой препоръки от 2024 г. В пътната карта все още се обръща специално внимание на укрепването на цифровата инфраструктура, цифровизацията на МСП, развитието на цифрови умения и цифровите обществени услуги. Продължават обаче да са налице пропуски в широкото внедряване на авангардни технологии, разрастването на основани на иновации предприятия и пълното преодоляване на пропуските в приобщаването във връзка с цифровите умения, особено за възрастните хора и селските райони. Като цяло хърватската пътна карта включва 31 мерки с общ бюджет от 634,73 милиона евро, което представлява приблизително 0,74 % от БВП на държавата.

Финансиране и проекти за цифрови технологии

20 % от общия размер на плана за възстановяване и устойчивост на Хърватия са разпределени за областта на цифровите технологии (1,4 милиарда евро)[1]. Освен това в рамките на политиката на сближаване 755 милиона евро, представляващи 9 % от общото финансиране на държавата по политиката на сближаване, са предназначени за насърчаване на цифровата трансформация на Хърватия[2].

Хърватия е член на трите европейски консорциума за европейска цифрова инфраструктура (КЕЦИ): КЕЦИ за Алианса за езикови технологии, Местните цифрови близнаци към CitiVERSE EDIC и КЕЦИ за EUROPEUM. Хърватските организации са непреки партньори във важния проект от общоевропейски интерес (ВПОИ) за инфраструктура и услуги в облак (ВПОИ-ИУО) от следващо поколение. Хърватия е държава, участваща в съвместното предприятие (СП) EuroHPC и в СП „Интегрални схеми“.

Хърватия допринесе за Програмата за ускоряване на най-добрите практики на цифровото десетилетие[3], като сподели една най-добра практика в рамките на клъстера „Цифрови умения“ („Жените в цифровия сектор — Момичетата в областта на ИКТ“).

Цифрови права и принципи

Според проучване за подкрепа Хърватия е била относително активна в прилагането на Европейската декларация относно цифровите права и принципи с общо 48 инициативи и 7 нови инициативи, стартирани през 2024 г. Хърватия е най-активна в областта на солидарността и приобщаването. По-малко активност е отбелязана по отношение на справедливата цифрова среда. Мерките в областта на устойчивостта изглежда имат най-голямо въздействие на място, за разлика от мерките, насочени към поставянето на хората в центъра на цифровата трансформация.

Препоръки

- **Обществени услуги:** да се засилят оперативната съвместимост и удобството за ползване на обществени услуги, за да се насърчи по-честото им използване от хората и предприятията.
- **Електронно здравеопазване:** да се въведе всеобхватна правна и техническа рамка, която да предостави възможност на упълномощени лица да имат достъп до електронни здравни данни от името на други лица; да се осигури достъп до медицинските изображения за лицата чрез националната онлайн услуга за достъп до здравни услуги; и

[1] Дялът на разпределените финансови средства, които допринасят за постигането на цифровите цели, е изчислен въз основа на приложение VII към Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост. Последно обновяване на данните: 16 май 2025 г.

[2] Тази сума включва всички инвестиции, които са специално насочени към цифровата трансформация или допринасят съществено за нея през програмния период на политиката на сближаване 2021—2027 г. Източниците на финансиране са Европейският фонд за регионално развитие, Кохезионният фонд, Европейският социален фонд плюс и Фондът за справедлив преход.

[3] Програмата за ускоряване на най-добрите практики (BPA) е платформа, която позволява на държавите членки да споделят успешни мерки и предизвикателства, с които се сблъскват в усилията си да постигнат своите цели и задачи в областта на цифровото десетилетие. Най-добрите практики се предоставят на държавите членки чрез хранилището на BPA и се представят на редовни семинари, които понастоящем са съсредоточени върху три тематични групи: „Цифрови умения“, „Екологични ИТ“ и „Внедряване на цифрови технологии“.

да се гарантира, че всички доставчици на здравни услуги, включително гериатрични центрове за здравни грижи и психиатрични заведения, са свързани и активно предоставят данни.

- **Основни цифрови умения:** да се засилят целенасочените действия за преодоляване на разделението в цифровите умения, свързано с различните възрасти, образование и групи от населението в селските и градските райони.
- **Специалисти в областта на ИКТ**: да се разшири обхвата на програмите за обучение, повишаването на квалификацията и задържането на специалисти в областта на ИКТ, да се засили съответствието с нуждите на пазара на труда и да се преодолее изтичането на мозъци, за да се защити потока от таланти в областта на цифровите технологии на Хърватия.
- **Цифровизация на МСП**: да се разработят целенасочени програми и стимули за увеличаване на внедряването на услуги в облак, ИИ и решения за анализ на данни от страна на МСП, като се намали разликата между цифрово напредналите предприятия и тези, които изостават.
- **Периферни възли:** да се активизират усилията в областта на периферните възли с оглед на тяхното значение за конкурентоспособността, устойчивостта, суверенитета и действията в областта на климата.
- **5G**: да се ускори пълното гигабитово и 5G покритие, особено чрез справяне с оперативните пречки (планиране, издаване на разрешения) и разширяване на внедряването на средночестотния спектър за 5G.
- **Киберсигурност**: да се разработят целенасочени програми за подкрепа на киберсигурността за МСП, разширяване на обхвата на изпитванията за устойчивост и укрепване на националния капацитет за справяне с киберинциденти в публичния и частния сектор.